

RATUJMY RYSIE Z PODLASIA

Ryś - największy europejski kot

Ryś to jeden z największych europejskich drapieżników, który zamieszkuje tylko najdziksze zakątki naszego kraju (występuje na ok. 12 % polskich lasów). W Polsce obecnie żyje ok. **150-200 rysi** w dwóch zróżnicowanych genetycznie populacjach: karpackiej oraz bałtyckiej. Ryś w Polsce otarł się o granicę wyginięcia i wciąż pozostaje zagrożony, dlatego **od 1995 roku objęty jest w Polsce ochroną ścisłą**.

Zagrożenia dla gatunku

Ochrona populacji rysia w Polsce jest dużym wyzwaniem ze względu na poniższe zagrożenia:

- **wysoka śmiertelność** – przyczyny: wypadki komunikacyjne, choroby (np. świerzb), kłusownictwo, przyczyny naturalne - szczególnie w pierwszym okresie adaptacji do środowiska największy wpływ mają czynniki antropogeniczne np. kolizje drogowe
- **zmiany środowiskowe** - fragmentacja środowiska, wycinanie lasów, tworzenie dużych powierzchni zabudowanych, bariery na granicach
- **niska zmienność genetyczna** – zmniejsza szanse na przetrwanie populacji, szczególnie w niewielkich i izolowanych populacjach europejskich
- **niekorzystne prognozy przetrwania lokalnych populacji** - długotrwałe istnienie (200 lat +) możliwe jest jedynie przy ciągłym zasilaniu z zewnątrz i/lub wzroście liczby subpopulacji

Program aktywnej ochrony rysia w Polsce obejmuje:

- **rozszerzenie zasięgu** występowania gatunku poza dotychczas zajmowany obszar
- **zwiększanie liczebności** poprzez tworzenie nowych lokalnych populacji rysia
- **ograniczenie oddziaływania czynników powodujących śmiertelność**
- **zmniejszanie oddziaływania barier** utrudniających migracje rysia

WWF Polska dla rysia

W ramach programów ochrony rysia **WWF Polska od 15 lat realizuje i finansuje następujące działania:**

- 2007-2020 – **wypuszczenie na wolność ok 30 rysia na Mazurach**, budowa 5 woli, monitoring rysia w Puszczy Piskiej (ok. 10 osobników) i zbieranie próbek genetycznych
- od 2018 roku realizujemy z Zachodniopomorskim Towarzystwem Przyrodniczym projekt **„Powrót rysia do Polski północno-zachodniej”** – budowa 6 zagród, 69 rysia wypuszczonych na wolność, 44 urodzonych kociąt, monitoring
- **tablice ostrzegawcze** przy drogach na obszarach występowania rysia
- **zaangażowanie ekspertów** - praca w terenie, prowadzenie badań, opracowania naukowe
- **działania edukacyjne** - akcje społeczne i zajęcia w szkołach

„Ratujmy rysie na Podlasiu”

Celem projektu jest **poprawa liczebności i sytuacji rysia na Podlasiu**, co wpłynie pozytywnie na całą populację bałtycką. Poprawi się także przepływ genów między różnymi częściami tej populacji, **zwiększając różnorodność genetyczną** i dając szansę na przetrwanie populacji w dłuższej perspektywie. Nasz projekt wspiera **cele strategii różnorodności biologicznej UE do 2030 roku** m.in. nie dopuszczenie do pogorszenia tendencji w zakresie ochrony i stanu gatunków chronionych, w tym rysia.

Planowane działania:

Monitoring telemetryczny – odłów, założenie obroży telemetrycznych i wypuszczenie do 10 osobników rysia w ciągu 3 lat na terenie 3 stanowisk monitoringowych (P. Białowieska, P. Knyszyńska, P. Augustowska), rysie z obrożami mogą również pochodzić z ośrodka rehabilitacji, w przypadku odłowu rysia chorych i osłabionych.

Monitoring przy pomocy foto-pułapek - monitoring prowadzony (zgodnie z metodyką GIOŚ) na terenie 2-3 kompleksów leśnych (stanowisk monitoringowych) z zastosowaniem odpowiednio 75-120 foto-pułapek.

Monitoring genetyczny - działania w terenie, zostawianie pułapek włosowych, zbieranie materiału oraz wykonanie analiz genetycznych i opracowanie wyników.

Modernizacja ośrodka rehabilitacji rysia w Białowieskim Parku Narodowym - budowa zagród rehabilitacyjnych dla rysia wraz z niezbędną infrastrukturą, modernizacja gabinetu weterynaryjnego przy ośrodku rehabilitacji, wyposażenie ośrodka w stacjonarny i mobilny sprzęt do leczenia, odłowu i przewozu rysia.

Harmonogram

Projekt będzie realizowany w następujących etapach:

- **analiza i przygotowanie projektu** - październik 2022 - luty 2023
- **pozyskiwanie funduszy od Darczyńców** - marzec-czerwiec 2023
- **zakup sprzętu** – lipiec-grudzień 2023
- **modernizacja ośrodka rehabilitacyjnego** – styczeń-czerwiec 2024
- **start monitoringu i działań ochronnych** – styczeń-marzec 2024

Kosztorys

Sprzęt

- obroże telemetryczne (10 szt.) ok. 100 000 PLN
- foto-pułapki (100 szt.) ok. 120 000 PLN
- pułapki skrzyniowe (4 szt.) ok. 6 000 PLN
- alarmy do foto-pułapek (4 szt.) ok. 10 000 PLN
- drobny sprzęt terenowy: 4 szt. GPS, 4 lornetki, 8 latarki czołowe, kamera termowizyjna ok. 24.000 PLN
- wyposażenie gabinetu weterynaryjnego ok. 20 000 PLN

Koszty osobowe i przejazdy

- koszty osobowe odłowy i założenia foto-pułapek ok. 20 000 PLN
- koszty prowadzenia projektu/rok ok. 30 000 PLN

RAZEM: 330 000 PLN

Dołącz do grona FILANTOPÓW XXI wieku!

Projekt Filantrop XXI wieku powstał ze względu na dramatyczne wyzwania przyrodnicze z jakimi mierzymy się w XXI wieku. By zatrzymać ten kryzys **musimy działać razem**: politycy, biznes, organizacje pozarządowe i... **osoby prywatne**. Do grona Filantropów XXI zapraszamy osoby, które znają i wspierają misję WWF. Razem chcemy tworzyć wyjątkowe projekty przyrodnicze i **rozwijać kulturę filantropii w Polsce**.

Zachęcamy do wsparcia projektu „Ratujmy rysie na Podlasiu”, prosimy o wybranie odpowiedniego dla siebie poziomu wsparcia:

Poziom wsparcia	Liczba Darczyńców	Suma
100 000 zł	1	100 000 zł
50 000 zł	2	100 000 zł
20 000 zł	3	60 000 zł
10 000 zł	4	40 000 zł
5 000 zł	6	30 000 zł
RAZEM	16	330 000 zł

W dowód wdzięczności **WWF zaprosi Cię do niezwykłego Świata Natury**. Każdy Filantrop otrzyma przyrodnicze prezenty oraz imienny dyplom, nazwiska Darczyńców umieścimy także (za zgodą) na stronie lub tablicy informacyjnej projektu. A najbardziej zaangażowane osoby zaprosimy na wyprawy przyrodnicze w Polsce i za granicą. **Ochrona przyrody to najlepsza inwestycja w XXI wieku!**

W przypadku pytań zapraszamy do kontaktu:

Marek Pękalski, tel. 603 770 644, e-mail: mpekalski@wwf.pl

Fundacja WWF Polska, ul Usypiskowa 11, 02-386 Warszawa, Nr konta: 85 1030 1999 7111 1827 0000 0000

Filantrop XXI